

Dosarul nr. 3ra-906/2018

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Palanciuc)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

DECIZIE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursurile declarate de către Inspectoratul General al Poliției,
Ministerul Afacerilor Interne și Constantin Fulger,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Fulger
împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu
privire la obligarea recalculării și stabilirii pensiei pentru vechimii în muncă,

împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a
fost admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea din 17
ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 23 martie 2016 Constantin Fulger s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției,
solicitând obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și stabili pensia
pentru vechime în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de
serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie.

În motivarea acțiunii a indicat că în perioada anilor 1997-2014 a activat în cadrul
sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie a organelor afacerilor
interne, iar la 29 mai 2014, în baza ordinului Inspectoratului General al Poliției nr.
315-f a fost concediat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i calculată la
10 septembrie 2015, conform scrisorii nr. 34/3-F-148/15 din 10 septembrie 2015,
vechimea în muncă, inclusiv serviciul militar, de 17 ani, 02 luni și 07 zile.

La 10 februarie 2016 s-a adresat pârâților cu cerere prealabilă, prin care a
solicitat efectuarea recalculării vechimii în muncă în baza datelor înscrise în carnetul
de muncă după cum urmează: 06 noiembrie 1995 - 31 mai 1997 serviciul militar în
Forțele Armate ale Republicii Moldova; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998
serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 09 decembrie 2002

- 28 ianuarie 2008 serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, polițist al izolatorului de detenție provizorie, conform prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a 2 indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar.

Totodată, a solicitat ca la stabilirea vechimii în muncă să se țină cont de prevederile ordinului MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004 și de Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014.

Ulterior, la 04 martie 2016, reclamantul a recepționat răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/3-F32/16 din 29 februarie 2016, prin care i s-a comunicat că cererea înaintată este imposibil de realizat din lipsa temeiului legal, necorespunderea cerințelor art. 13 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Nefiind de acord cu răspunsul menționat, reclamantul s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Astfel, reclamantul invocă că, pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, ordinul MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004, precum și Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 expres prevăd calcularea vechimii în muncă cu avantaje calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie în care a activat..

Prin hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Fulger împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să recalculeze și să stabilească pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioadele: 06 noiembrie 1995 - 30 mai 1997 - serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 09 decembrie 2002 - 28 ianuarie 2008 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 - serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 27 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii prin care s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii

Moldova și Inspectoratul General al Poliției de a-i recalcula lui Constantin Fulger și de a-i stabili pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 29 ianuarie 2008 până la 29 mai 2014, serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției.

La 16 mai 2018 Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel deoarece la emiterea acesteia au fost aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Consideră recurentul că acțiunea depusă de Constantin Fulger la 28 martie 2016, este tardivă, deoarece primul s-a adresat în instanța de judecată contestând răspunsul din 29 februarie 2016, însă în cererea de chemare în judecată indică dezacordul cu primul răspuns eliberat de Inspectoratul General al Poliției din 10 septembrie 2015, la care anexează cererea prealabilă din 10 februarie 2016 și copia răspunsului din 10 septembrie 2015, a cărui contestare poate fi efectuată în termen de 30 zile, adică termenul fiind omis.

Totodată a susținut că este inoportun obligarea Inspectoratului General al Poliției de a efectua recalcularea vechimii în muncă a lui Constantin Fulger în conformitate cu pct.8 lit. d) a Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, deoarece acesta a fost concediat, iar calcularea vechimii în muncă nu ține de competența recurentului ci a organului abilitat în calcularea pensiei.

A menționat că conform avizului consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 doar persoanele care la moment sunt angajate și efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje.

A mai relatat că instanța de apel a dispus obligarea atât a Ministerului Afacerilor Interne cât și Inspectoratul General al Poliției să efectueze recalcularea lui Constantin Fulger și stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 29 ianuarie 2008 până la 29 mai 2014, însă nu a reținut că Constantin Fulger în cererea de chemare în judecată a solicitat doar obligarea Ministerului Afacerilor Interne să îi recalculeze și să-i stabilească pensia, or instanța de apel și-a depășit limita pretențiilor expuse în cerere.

La 21 mai 2018 Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârile judecătorești, menționând că la determinarea autorității în sarcina căreia urmează a fi pusă recalcularea vechimii în muncă, instanța va ține cont de prevederile pct.6 din hotărârea Guvernului nr.78 din 12 februarie 1994 conform căreia, asigurarea cu

pensii a militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor CNA și a sistemului penitenciar, precum și a familiilor acestora se efectuează în funcție de ultimul loc de serviciu.

La 28 mai 2018 Constantin Fulger a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului cu modificarea deciziei instanței de apel în partea obligării Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției să recalculeze și să stabilească pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechimea în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 29 ianuarie 2008 până la 29 mai 2014 inclusiv și pentru perioada 20 noiembrie 1997 – 14 decembrie 1998 și 09 decembrie 2002 – 28 ianuarie 2008.

Consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra pretenției cu privire la obligarea recalculării și stabilirii pensiei pentru vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar, încălcând astfel pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 februarie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la dosar lipsesc.

Astfel, recursurile, declarate la 16 mai 2018, 21 mai 2018 și 28 mai 2018, sunt în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate, a materialelor din dosar și în conformitate cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursurile declarate și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432, alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118, alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța

judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, statuează că, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Actele cauzei atestă că la 23 martie 2016 Constantin Fulger s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu privire la obligarea recalculării și stabilirii pensiei pentru vechimii în muncă.

Prima instanță fiind investită cu acțiunea în cauză a ajuns la concluzia temeiniciei și admiterii integrale a acesteia.

Examinând apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, instanța de apel l-a admis, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o hotărâre nouă prin care a admis parțial acțiunea și a obligat Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției de a-i recalcula lui Constantin Fulger și de a-i stabili pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 29 ianuarie 2008 până la 29 mai 2014, serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției.

Judecând cauza în ordine de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, cu încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural.

După cum denotă actele cauzei Constantin Fulger a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i recalcula și stabili pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechimea în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar (20 noiembrie 1997 -14 decembrie 1998, 09 decembrie 2002 – 20 ianuarie 2008) și izolatorului de detenție provizorie (29 ianuarie 2008 -29 mai 2014).

Atât din partea de motivare cât și din dispozitivul deciziei din 22 februarie 2018, rezultă cert că instanța de apel a admis parțial acțiunea, obligând Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției de a-i recalcula lui Constantin Fulger și de a-i stabili pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu doar pentru perioada de la 29 ianuarie

2008 până la 29 mai 2014, serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției.

Însă, instanța de apel nu s-a expus asupra cerințelor lui Constantin Fulger de a-i fi recalculată și stabilită pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechimea în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar (20 noiembrie 1997 -14 decembrie 1998, 09 decembrie 2002 – 20 ianuarie 2008).

Or, alin. (5) și (6) a art. 241, Cod de procedură civilă, stabilește că, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel admițând parțial acțiunea lui Constantin Fulger nu și-a argumentat concluzia referitor la pretențiile care nu au fost admise.

Totodată, instanța de apel urma să constate în circumstanțele din speță care este organul abilitat cu efectuarea recalculării și stabilirii pensiei lui Constantin Fulger, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției sau Casa Națională de Asigurări Sociale.

În acest sens, Colegiul remarcă că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a constatat că cauza a fost soluționată greșit de prima instanță, cu aplicarea eronată a normelor materiale și procedurale, emițând o hotărâre nouă de admitere a apelului, în lipsa unei argumentări ample.

Or, instanța de apel avea obligația rezultând din prevederile art. 373, alin. (2) Cod de procedură civilă, să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.

Totodată, în cauza Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, Curtea a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CtEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice

sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza Artico v. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că eroarea admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Afacerilor Interne, Constantin Fulger și a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 445, alin. (1), lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de către Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Afacerilor Interne și Constantin Fulger.

Se casează decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Fulger împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu privire la obligarea recalculării și stabilirii pensiei pentru vechimii în muncă și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Galina Stratulat